

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1663. usque ad annum 1674

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1780

VD18 90119193

§. 12. Jansenistarum declaratio circa decisionem juris & facti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67332)

„riter manum admovere, & procu-
 „rare impense, ut omnes præfatis con-
 „stitutionibus Apostolicis se, ut par-
 „est, subjiciant; & quinque proposi-
 „tiones ex *Jansenii* libro, cui nomen,
 „*Augustinus* excerptas, & in sensu ab
 „eodem Authore intento, prout illas
 „per dictas constitutiones Sedes Apo-
 „stolica damnavit, sincero animo reji-
 „ciant, & damnent. Ad quod illa
 „omnia remedia, quæ vobis pro exe-
 „cutione earundem Constitutionum
 „efficaciora, magisque opportuna vi-
 „debuntur, adhibere poteritis, Cæ-
 „terum eximiam Charissimi Filii Nostri
 „REGIS CHRISTIANISSIMI pieta-
 „tem a nobis sæpius probatam & lau-
 „datam animo recolentes, plurimum
 „de illa nobis pollicemur; nec dubi-
 „tamus potissimum, ubi opus erit,
 „quin is ad frangendam nonnullorum,
 „si qui remanserint, contumaciam, vo-
 „bis auxiliares manus porrigere, &
 „brachium Regium præstare dignetur.
 „Illi denique ac Fraternitatibus vestris
 „benedictionem Apostolicam paterno
 „animo impartimur. „

§. XII.

*Jansenistarum declaratio circa deci-
 sionem juris & facti.*

Vix

Sæc. XVII.
 A. C. 1663.

Sæc. XVII.
A. C. 1663.

*Abb. du
Mas. hist.
des cinq.
prop. l. 4.*

Vix Ludovicus XIV. Galliarum Rex
quæ Papa rescriptis, intellexerat
cum illico Episcopum Convenentem
hortaretur, ut huic negotio ultimam
manum adhiberet, & Jansenistas
inclinaret, ut, quæ nuper summo Pon-
tifici polliciti sunt, adimplerent, ejus-
que mandata exequerentur. Hic ergo
nulli pepercit labori, ut Jansenistas ad
saniora reduceret, qui tandem mentem
sux declarationem iterum Episcopum
tradiderunt, quam etiam hic Regi die
vigesima tertia Septembris porrexit.
Erat autem hæc tenoris sequentis:
I. „Damnamus sincere quinque propo-
„sitiones ab Innocentio X. & Alexan-
„dro VII. damnatas. II. Eas nunquam
„sub quocunque prætextu aut inter-
„pretatione propugnabimus. III. Non
„alia nobis est sententia circa has pro-
„positiones, quam quæ continetur in
„nostris quinque articulis ad Papam
„transmissis, cui satisfactum fuisse ex
„quibusdam nuperæ epistolæ Pontifi-
„ciæ verbis colligimus. IV. Circa de-
„cisionem facti seu, quod hæc quinque
„propositiones ex libro Jansenii sint ex-
„tractæ, & in hujus Authoris sensu
„damnatæ, declaramus, quod erga
„hasce definitiones omnem veneratio-
„nem, reverentiam & submissionem,
„quam Ecclesia in ejusmodi casibus,
„hujus-

„hujusque naturæ materiis exigit, Sæc. XVII. A. C. 1663.
 „profitemur & profitebimur, agnoscent-
 „tes, quod privatos Theologos non
 „deceat, contra sacræ Sedis decisiones
 „insurgere, eas oppugnare aut illis re-
 „sistere. V. Firmiter etiam statuimus,
 „nos nihil unquam acturos, quo hæ
 „controversiæ resuscitarentur, dolui-
 „mus enim vehementer, quod per tot
 „annos Ecclesiæ pax fuerit propterea
 „perturbata. Speramus ergo, suam
 „Majestatem de nostra submissione,
 „contentam fore, atque agnoscere,
 „quod facta hac obedientiæ nostræ erga
 „Pontificias Constitutiones declaratio-
 „ne, haud amplius a nobis exigi possit. „

Hanc Portu - Regiensium declara-
 tionem Rex examinandam tradidit san-
 ctiori suo consilio, quod tamen censuit,
 illam nec eorum promissis nuper Papæ
 factis, nec literis Apostolicis esse con-
 formem. Eapropter Rex Præsules tum
 Parisiis agentes protinus convocari jus-
 sit, ut Pontificis literas reciperent, &
 Jansenistarum declarationem rursus
 examinarent: Igitur quindecim Præ-
 sules Præsidente Antonio Barbarino Car-
 dinale ac Rhemensi Archiepiscopo, re
 mature deliberata die secunda Octobris
 censuerunt, literas encyclicas regia
 auctoritate firmatas pro exequendis
 Papæ literis ad omnes Regni Præsules
 esse

Sæc. XVII. esse emittendas, omnesque adigendos
 A. C. 1663. ut formulæ sine ulla exceptione aut
 limitatione subscriberent, rejiciendam
 autem esse Jansenistarum declaratio-
 nem, utpote captiosam, effugiis ple-
 nam, & eo collimantem, ut Jansenii
 hæresin sub obedientiæ velo tegerent,
 postremas Papæ literas ceterasque e-
 jusdem Constitutiones everterent, ac
 sedulo declinarent, ne quinque propo-
 sitiones ex libro Jansenii decerptas in
 sensu hujus Authoris damnare coge-
 rentur. Hæc itaque hi Præsules in
 suis literis encyclicis ad omnes Regni
 Episcopos die secunda Octobris expla-
 narunt, eademque die hanc epistolam
 ad summum Pontificem dederunt.

Beatissime Pater!

„Ubi primum Sanctitatis Vestra
 „Breve datum die vigesima nona Julii
 „Anno Domini millesimo sexcentesimo
 „tertio in Gallias perlatum est, de his
 „quæ in eo continentur, certior factus
 „Rex Noster Christianissimus, pro ea
 „qua est pietate & in hæresim Janse-
 „niamam odio, statim moneri voluit
 „illius fautores, ut, qui literis ad San-
 „ctitatem Vestram eorum nomine mis-
 „sis omne obsequium fuerant polliciti
 „fidem sincere tandem liberarent: hi
 „paucis post diebus scripto ad Regem
 „Chri-

„Christianissimum misso declararunt, se Sæc. XVII.
 „Constitutionibus Apostolicis obtempe- A. C. 1663.
 „rare ex animo, neque posse majoris
 „observantiæ dare argumentum, sub-
 „inde Rex Christianissimus jussit con-
 „venire Cardinales, Archiepiscopos,
 „& Episcopos, qui tum aderant in
 „Aula Regia, coram queis Sanctitatis
 „vestræ Breve, ac Jansenistarum illud
 „scriptum legeretur, ut eo diligenter
 „perpenso, & excusso constaret, an id
 „probandæ eorum fidei sufficeret. lis
 „itaque secunda hujus mensis die Lu-
 „cetixæ congregatis primum Sanctitatis
 „vestræ Breve perlectum, ac summo
 „honore susceptum est; quo quidem
 „nobis innotuit, quanti apud eam si-
 „mus, constititque tantum Sanctitati
 „Vestræ debere nos, quantum persol-
 „vere difficile sit, tum ob eximiam
 „Sanctitatis Vestræ de nobis & nostra
 „in hacce causa agendi ratione existi-
 „mationem, tum ob paternam erga
 „Ecclesiam Gallicanam charitatem,
 „qua Jansenianam hæresim, qua hic
 „plurimorum animos veneno suo vel-
 „uti dira quædam pestis afflavit, om-
 „nino extinguere molitur. Deinde
 „vero productum est Jansenistarum il-
 „lud scriptum in quinque divisum ar-
 „ticulos, cujus tenorem integrum ad
 „Sanctitatem vestram mittimus. Quar-
 „tum

Sæc. XVII. „tum hic duntaxat Articulum refer
 A. C. 1663. „mus, utpote quo præcipuam officii
 „sionis causam contineri nos arbitramur,
 „mur, illi cumulate suo tum officio
 „tum erga Sanctitatem Vestram obsequio
 „quo se satisfacere asserunt. An res
 „ita se habeat, judicet Sanctitas Vestra
 „stra ex his eorum verbis e gallico
 „idiomate in latinum sermonem conversis.
 „versis.

Quod spectat ad decisiones facti, quæ continentur in Constitutione Alexandri VII. quibus definitum est, quinque propositiones ex Jansenii libro excerptas esse, & sensu ab eodem Authore intento damnatas declaramus, nos eas Definitiones omni cultu obsequio, & observantia, quam exiguntur a fidelibus Ecclesia in similibus causis, & ejusmodi naturæ rebus, prosequi, & semper esse prosecuturos; arbitrati ad privatum Theologos nullatenus pertinere in sanctæ Sedis decisiones insurgere, eas oppugnare vel eis resistere.

„Mirifica nostrum omnium, quod
 „quot aderamus in his verbis reprehendendis
 „hendendis existit consensus. Vnde
 „sunt enim subdola, simulatum duntaxat
 „taxat obsequium præ se ferentia mentis
 „te versipelli & calida concinnata
 „eaque periculosiora, quod formulæ
 „ideo in conventibus nostris institutæ
 „ut V. S. Constitutioni debita reverentia
 „rent

„rentia magis ac magis sanciretur, uni-
 „formitatem dissolvant, & evertant.

Sæc. XVII.
 A.C. 1663.

„Istud itaque scriptum rejiciendum
 „censuimus tanquam fictum, & nulla-
 „tenus catholicum, necessumque esse
 „duximus, ut mentem apertius expo-
 „nant, exprimantque luculentius im-
 „plicatas animi cogitationes; cum ex
 „eorum scriptis & sermonibus liquido
 „constet, eos in id juxta incumbere,
 „ut obsequium silentio duntaxat, non
 „vero mutata sententia & doctrina si-
 „gnificent. His ita Sanctitati Vestræ
 „expositis, prout postulat nostra com-
 „munis erga eam officii ratio, superest,
 „ut ei confirmemus, nihil quidquam
 „in omni vita nobis antiquius, neque
 „tam fixum unquam fore, quam ut
 „sedulo curemus, ut constitutiones
 „Apostolicas & Beatitudinis Vestræ Bre-
 „ve recens ad nos datum, omnes se-
 „rio exequantur; præsertim cum in eo
 „toti sint Jansenistæ, ne quinque pro-
 „positiones e *Cornelii Jansenii* libris ex-
 „cerptas, & in sensu ab eodem Au-
 „thore intento damnatas sincero animo
 „rejjiciant & damnent, parati alias ad
 „omne obsequium erga sanctam Sedem
 „Apostolicam, dummodo illius Autho-
 „ris Doctrinam ut Orthodoxam non
 „anathematisent. Porro eorum per-
 „tinaciam nos facilius fracturos confidi-

Nist, Eccles. Tom. LXIII. D „mus,

Sec. XVII. „mus, quod & Sanctitas Vestra Au
 A.C 1663. „thoritate sua deliberationis nostræ
 „quæ tota quanta est, in Apollonia
 „fundatur constitutione, executione
 „semper præsto sit futura, & Regem
 „etiam Christianissimum habemus eju
 „rei non modo adiutorem, sed & Au
 „thorem, & accerrimum defensorem
 „cujus sane pietas Sanctitati Vestre
 „manifesta, & in nuperrimo ejus Bre
 „honorifice testata, ea est, ut in Re
 „ligionis, & sanctæ Sedis tuendæ fir
 „dio nunquam pares illi principes la
 „bitura sit Ecclesia. Quæ cum ita fir
 „Beatissime Pater, nihil nobis reliquu
 „est, quam ut Benedictionem Apollonia
 „licam supplices flagitemus, & annu
 „Beatitudini Vestræ longævus em
 „preceur; ut Petri navis Jansenian
 „hæreseos procellis jactata veheme
 „tius in portu tandem ejus ductu
 „liciter conquiescat. Ita ex animo
 „vent &c. „

Quamprimum Gilbertus Choiseul
 Conveniensis Episcopus compererat
 suam declarationem, quam Jansenian
 rum nomine Regi porrexerat. *pro captivitate
 artibus plena, & sub verbalis obsequii
 cie hæresin Jansenianam tegente,* ab Ep
 scopis fuisse habitam, mox ad Regem
 die vigesima prima Januarii anno
 sequenti dedit literas, in quibus dec
 raba

Sæc. XVII.
A. C. 1663.

rabat, quod Jansenistarum declaratio non sit *hæretica*, eoquod hi summo Pontifici polliciti essent, quod a suis articulis demere, addere, vel mutare vel-
 lent, quicquid suæ Sanctitati illis præscribere libuerit, quod formulæ subscriptionem ideo non promisissent, quia P. Ferrierus dixisset, quod huic formulæ non insisteretur, & quod ipsemet efficere velit, ut ab hac subscriptione amore pacis desisteretur, aliunde vero ne ipse quidem Pontifex hanc formulam nec sua Constitutione nec suis literis ratam habuisset: quod autem pro quæstione facti duntaxat reverentiæ submissionem polliciti sint, si in hoc peccarint Jansenistæ, seipsum quoque omnium criminum, quæ illis imputantur, reum esse profitebatur hic Episcopus, eoquod certum sit, dogmata, non facta, esse divinitus revelata, & si Ecclesia est infallibilis circa dogmata, circa facta autem decipi posset, hinc quæstio facti a quæstione juris omnino separanda sit, alias Ecclesia esset simul fallibilis & infallibilis, & quamvis, quicquid a Papa est definitum & ab universa Ecclesia receptum, sit ejusdem infallibilitatis, ac si esset ab Oecumenica Synodo definitum, non tamen omne, quod ita definitum est, sit articulus fidei, quia definitionibus

D 2

facto-

Sæc. XVII. factorum, non item definitionibus de
A. C. 1663. matum contradici possit, licet ad con-
 servandam Ecclesiæ pacem quilibet
 tiam illis obsequiosam submissione
 testari teneatur, prout fecerunt Jan-
 nistæ in sua declaratione.

Hæc Episcopus ad amoliendam in-
 vidiam Regi exposuerat, incassum tu-
 men; quippe Rex suo edicto insep-
 etiam anno sequenti formulæ subscrip-
 tionem sine ulla limitatione omni-
 urgebat.

Postquam igitur Episcoporum Por-
 ricensium literæ, Regisque mandata
 ad omnes Regni Præsules fuerunt trans-
 missa, Jansenistis nil reliquum era-
 nisi ut editis quamplurimis libellis Pon-
 tificem, & præcipue quindecim illis
 Episcopos nuper congregatos injuri-
 lacefferent, eisdem exprobrantes, quod
*sine auctoritate, sine examine, sine delibe-
 ratione, & causæ cognitione pro exequen-
 dis Constitutionibus, quæ hæresin stabi-
 liunt, media selegerint, & S. Augustini
 discipulos nec auditos nec vocatos denun-
 narint.* Ita reverenter de Pontifici
 Constitutionibus loquebantur Portu-
 Regienses, qui tamen paulo ante in sua
 declaratione professi sunt, quod nullatenus
*easdem Constitutiones violare aut in-
 fringere intendant: simulque agnoscent
 non pertinere ad Theologos particulares*

ut se elevent contra decisiones *S. Ecclesie* Sæc. XVII.
aut eas impugnent vel eis resistent. Nec A. C. 1663.
verebantur, illos Episcopos, quos antea
intrepidus *Divinæ*, quæ in *Episcopis* re-
sidet, auctoritatis defensores deprædicave-
rant, nunc velut partium studio, & ce-
terorum timore excæcatos, atque ab-
reptos traducere: ediderunt quoque
die prima Octobris libellum, quo illos
Theologos vindicabant, qui ad quin-
que propositiones in sensu Jansenii sine
explicatione damnandas sese minime
adstringi censuerunt. Perperam au-
tem Alexandro VII. Pontifici affinge-
bant, perinde ac si per hæc verba: *ad*
saniorem doctrinam inducti, eorum pro-
fessionem fidei approbasset, cum ta-
men omnino constet, quod summus
Pontifex illorum quinque articulos, in
quibus eorum professio fidei contine-
batur, tanquam captiosos & ambiguos
nequidem responso dignatus sit, præ-
fata autem Pontificis verba respiciant
relationem Franciæ Episcoporum, qui
in suis literis Pontifici nuntiaverant,
illorum indies crescere numerum, qui
RECTE SAPIUNT, præfatis Consti-
tutionibus se ultro subjicientes: quomodo
autem se ad *saniorem doctrinam reversos*
credere poterant, cum se nunquam a
sana doctrina recessisse jactitarent.